

ІСТОРІЯ НАУКИ. ПЕРСОНАЛІЇ
ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БІОТЕХНОЛОГ КОРМІВ І ГОДІВЛІ
ТВАРИН, ЗООЛОГ, ТЕРІОЛОГ, ЕВОЛЮЦІОНІСТ
(до 70-річчя від дня народження професора В.І. Кваші)



ПРОФЕСОР ВАСИЛЬ ІВАНОВИЧ КВАША

22 березня 2013 року виповнюється 70 років від Дня народження і 40 років виробничої, наукової, педагогічної, громадської та суспільно-корисної діяльності доктора сільськогосподарських наук, професора, члена Всеукраїнської Екологічної Ліги, члена Всеукраїнського товариства охорони птахів, члена Українського товариства генетиків, завідувача кафедри зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка **Василя Івановича Кваші**.

Народився В.І. Кваша 22 березня 1943 року в с. Нова-Буда Бородянського району Київської області в сім'ї службовців. У 1957 році закінчив 7 класів Ново-Буднянської семирічної школи. У 1958 році вступив до Мироцького зооветеринарного технікуму (с. Мироцьке Бородянського району Київської області), закінчивши який за спеціальністю „Зоотехнія” отримав диплом з відзнакою. Після закінчення технікуму поступив на зоотехнічний факультет Української академії, який закінчив у 1967 році за спеціальністю „Зоотехнія” і кваліфікацією Учений Зоотехнік. Отримав диплом з відзнакою.

Після закінчення академії був запрошений академіком, професором Пшеничним П.Д. на кафедру годівлі с.-г. тварин і технології кормів у якості стажора (1968 – 1969 рр.) для продовження наукової діяльності, яку розпочав ще студентом III курсу по проблемі організації повноцінної годівлі тварин, зокрема використання заміників молока у годівлі тварин і їх впливу на формування продуктивних якостей молодняка великої рогатої худоби. Опрацювавши багаточисельні складні методики у ВНЗ України був прийнятий на навчання в очну аспірантуру (1969 – 1972 рр.) кафедри годівлі с.-г. тварин і технології кормів (зав. кафедри проф. Пшеничний П.Д.), яку успішно закінчив у 1972 році. Старшим лаборантом кафедри працював протягом 1972 – 1973 рр. і підготував до захисту кандидатську дисертацію за спеціальністю 06.551, яку успішно захистив у січні 1974 року. На здобуття наукового ступеня кандидата с.-г. наук.

З березня 1973 по жовтень 1976 року працював завідувачем відділом тваринництва Рівненської державної с.-г. дослідної станції (с. Шубків), вивчаючи проблему організації повноцінної годівлі великої рогатої худоби і свиней та публікуючи ряд наукових праць і рекомендацій для аграрного сектору.

На посаді завідувача лабораторії організації і реконструкції тваринницьких ферм і комплексів Українського відділення Всесоюзного інституту тваринництва (УВ ВІТ) працював протягом 1976 – 1978 рр., а в 1979 – 1983 роки очолював відділ м'ясного скотарства УВ ВІТ. Лабораторію технології вирощування молодняка великої рогатої худоби УВ ВІТ очолював з 1983 по 1987 рік працюючи над проблемою спрямованого вирощування молодняка включаючи питання біотехнології кормів і годівлі тварин, і дорослого поголів'я великої рогатої худоби (ВРХ). Результати досліджень публікував у різних виданнях.

Протягом 1987 – 1992 років працював завідувачем названої лабораторії Українського філіалу ВІТ, а з 1992 по 1998 рік продовжував очолювати лабораторію технології вирощування молодняка ВРХ Тернопільського філіалу інституту землеробства і тваринництва західного регіону України (ІЗТЗРУ) та Тернопільського філіалу інституту землеробства і біології тварин УААН (ІЗБТ), закінчивши працювати над докторською дисертацією, яку успішно захистив у травні 1997 року на тему: „Експериментальне обґрунтування підвищення продуктивності ремонтних телиць шляхом удосконалення годівлі і утримання в умовах Західного Лісостепу України” за спеціальністю 06.00.16 (06.02.02) – годівля тварин і технологія кормів (спец. вчена рада Інституту кормів УААН України).

З вересня 1997 по серпень 1998 року працював за сумісництвом на посаді доцента кафедри зоології Тернопільського педагогічного інституту ім. Я. Галана.

Василь Іванович Кваша протягом останніх 15 років, з серпня 1998 р. по серпень 2013 р. очолював кафедру зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. З 1 вересня 2013 р. наказом ректора призначений завідувачем кафедри ботаніки та зоології.

У 2002 році отримав вчене звання професора кафедри зоології. З 1999 року постійно обирався головою ДЕК очної і заочної форм навчання на хіміко-біологічному факультеті університету (бакалавр, спеціаліст) та членом ДЕК спеціальність „магістр біології”.

Професор Василь Кваша багато уваги приділяв науковій і громадській роботі в університеті. Він є директором зоологічного музею, науковим керівником двох наукових тем з держреєстром: „Фауна різнотипових екосистем Західної України, теорія і практика навчання зоології: біологія, охорона, еволюційно-методичні і освітні аспекти” та „Регіональні зерносуміші з балансуєчими мінеральними добавками у годівлі і формуванні продуктивних якостей тварин: біологія, проблеми, технологічні шляхи і методичні аспекти вирішення”.

Василь Кваша є постійним членом вченої ради університету і хіміко-біологічного факультету, обирався членом редколегії фахового журналу „Наукові записки. Серія: Біологія”. За сумісництвом працював старшим науковим співробітником Голицького ботаніко-ентомологічного заказника, що в Бережанському районі Тернопільщини.

Професор Василь Кваша був неодноразово обраний членом спеціалізованої вченої ради Д 35.826.02 у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнології ім. С.З. Гжицького по захисту докторських і кандидатських робіт. Опонував кандидатські (12) і докторські дисертації (3) за спеціальністю 06.02.02. Протягом останніх 15 років проф. Василь Кваша відгукувався на автореферати кандидатських і докторських дисертацій за спеціальностями 03.00.04; 03.00.08; 03.00.10; 03.00.13; 03.00.16; 03.00.17; 06.01.12; 06.02.01; 06.02.02; 06.02.03; 16.00.09.

Під його керівництвом успішно розвиваються фауністичні дослідження з питань іхтіології, орнітології і теріології та організації повноцінного живлення тварин (Ссавців).

За його участю на кафедрі підготовлено і успішно захистились кандидати наук за спеціальностями 06.02.02 (Крижановська М.А., Голіней Г.М., Чернишенко О.Я.), 03.00.16 (Страшнюк Д.В.), 03.00.10 (Гоч І.В.), а окремі здобувачі працюють над темами кандидатських дисертацій (магістри біології Щегельський С.М., Рабченюк О.О.).

На очолюваній ним кафедрі на сьогодні працюють учні професора Василя Івановича Кваші: доценти Страшнюк Д.В., Крижановська М.А., кандидат с.-г. наук, магістр біології Голіней Г.М. і здобувачі, магістри біології Щегельський С.М. та Рабченюк О.О.

Значний внесок професор В.І. Кваша вніс разом з колективом кафедри у відновлення і поповнення експозиційних відділів зоологічного музею кафедри, який має титул „Зразковий” (Міністерство культури і мистецтв України від 30.04.1996 № 220; свідоцтво № 30/19-30 про відомчу реєстрацію музею при закладі освіти і науки системи МОН України від 07.11.2001 р.).

На базі кафедри зоології у 1999 році за участю Кваші В.І. проведено Всеукраїнську III теріологічну школу теріологів з виїздом на Голицький біостаніонар; Всеукраїнську науково-практичну конференцію „Шляхи дослідження та охорони орнітофауни. Теоретичні та практичні аспекти” (6 – 8 жовтня 2005 року); Всеукраїнську науково-практичну конференцію „Ентомологія: біологія, проблеми охорони” (травень 2011 р.); наукову конференцію „Голицький державний ботаніко-ентомологічний заказник — унікальна пам’ятка природи” Бережанського Опілля України. Голиця–12.

Завідувач кафедри зоології Василь Кваша є співорганізатором регіональної науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю створення хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (травень 2010 р. с. Гутисько Бережанського району Тернопільської області) та II регіональної науково-практичної конференції „Дослідження флори та фауни Західного Поділля”, присвяченої 15-річчю створення Голицького біостаніонару Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Професор Кваша В.І. є рецензентом навчальних посібників: „Рідкісні та зникаючі хребетні Західних областей України” (авт. Талпош В.С., 1999); Програми „Основи сільського господарства” (авт. Конончук О.Б., Пида С.В., 2001); „Люпин (*Lupinus L.*)” (авт. С.В. Пида та ін., 2004); „Червона книга Тернопільщини. Тваринний світ” (укл. Березицька М.М., Кухарська Т.А., Герц М.А., 2012).

В.І. Кваша є співавтором двох колективних монографій „Бібліографія наукових і науково–методичних видань праць викладачів хіміко–біологічного факультету 1962 – 2002 (2002)” і „Бібліографія наукових і науково–методичних праць викладачів хіміко–біологічного факультету 2003 – 2012 р.р. (2013)”.

Під науковим керівництвом професора Кваші В.І. за 15 років підготовлено і успішно захищено 75 курсових, 130 дипломних і 23 магістерських робіт (біологія, екологія) з питань біолого–екологічних спрямувань, а також під його науковим керівництвом стали переможцями Всеукраїнської олімпіади з біології та екології 4 учні МАН України (Тернопільське відділення).

Василь Кваша нагороджений медаллю „Ветеран праці” (1985 р.) та нагрудним значком „Відмінник народної освіти України” (2006 р.).

Наукова, біологічна, аграрна і педагогічна громадськість знає Василя Івановича Квашу як автора біля 270 наукових праць різних рівнів, у т.ч. монографій, навчальних посібників, словників, каталогів, методичних і виробничих рекомендацій для студентів біологічних спеціальностей університетів, вчителів біології, коледжів, автора 4 рацпропозицій на конструкцію приладів по кормоприготуванню, 2 патентів на корисну модель, наукових і науково–методичних статей, організатора і учасника Всеукраїнських та Міжнародних науково–практичних конференцій.

Наукові інтереси вченого охоплюють широке коло питань загально біологічного напрямку (живлення тварин, фізіологія, зоологія), екологічного, біоосвітнього, аграрного спрямувань:

- живлення тварин;
- біотехнології кормів;
- морфоанатомії і фізіології тварин;
- зоології хребетних;
- екології, еволюції і охорони природи;
- методичних аспектів викладання біології.

Наукові дослідження Василь Кваша розпочав ще у студентські роки при кафедрі годівлі с.–г. тварин і технології кормів під науковим керівництвом академіка П.Д. Пшеничного і продовжує на сьогодні — готуючи кандидатів наук, будучи заступником голови Тернопільського обласного НТТ та лектором і консультантом при облдержадміністрації з питань організації повноцінного живлення тварин, біотехнології кормів, екології і охорони природи при Тернопільському обласному управлінні охорони навколишнього середовища.

Основні наукові праці професора Василя Івановича Кваші

НАУКОВІ МОНОГРАФІЇ ТА БІБЛІОГРАФІЇ

1. Кваша В.І. Прогресивні технології промислового виробництва яловичини в спеціалізованих господарствах Тернопільської області: монографія / В.І. Кваша, Е.А. Міщанін. — Тернопіль: Збруч, 1983. — 44 с.
2. Кваша В.І. Технологія направленного вирощивания ремонтных телок в условиях региона Западной Лесостепи УССР: монографія / Кваша В.І., Васишин Н.Е., Грицай Б.В. — Тернополь: Збруч, 1991. — 124 с.
3. Бібліографія наукових і науково–методичних праць викладачів хіміко–біологічного факультету імені Володимира Гнатюка 1962–2002 рр. / [уклад. Барна М.М., Похила Л.С., Грубінко В.В., Грищук Б.Д., Кваша В.І., Олійник А.М., Степанюк А.В.]; за ред. М.М. Барни. — Тернопіль: Видав. відділ ТДПУ, 2002. — 182 с.
4. Кваша В.І. Фауна Голицького ботаніко–ентомологічного заказника загальнодержавного значення: монографія / В.І. Кваша, С.С. Подобівський, Д.В. Страшнюк. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2006. — 46 с.

СЛОВНИКИ, ДОВІДНИКИ, КАТАЛОГИ

5. Кваша В.І. Еволюційне вчення. Словник-довідник (терміни, поняття, персоналії) / В.І. Кваша, Ю.В. Синюк. — Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2001. — 50 с.
6. Кваша В.І. Каталог фауни хребетних зоологічного музею кафедри зоології: довідник / В.І. Кваша, Д.В. Страшнюк. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2004. — 16 с.
7. Кваша В.І. Еволюційне вчення. Словник-довідник. Терміни, поняття, персоналії / В.І. Кваша, Ю.В. Синюк. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка 2004. — 40 с.
8. Кваша В.І. Каталог фауни хребетних зоологічного музею кафедри зоології: довідник / В.І. Кваша, Д.В. Страшнюк. [2-е вид., доп.]. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2005. — 19 с.
9. Кваша В.І. Еволюційне вчення. Словник-довідник. Терміни, поняття, персоналії / В.І. Кваша, Ю.В. Синюк, Г.М. Голіней. [за ред. проф. Кваші В.І.]. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2008. — 40 с.
10. Страшнюк Д.В. Морфометричні і репродуктивні параметри орнітофауни Західної України: довідник у 5-ти частинах / Д.В. Страшнюк, В.І. Кваша, С.М. Щегельський. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2010. — Ч. 1. — 58 с.
11. Страшнюк Д.В. Морфометричні і репродуктивні параметри орнітофауни Західної України: довідник у 5ти частинах / Д.В. Страшнюк, С.М. Щегельський, В.І. Кваша. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2010. — Ч. 2. — 65 с.

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ КНИГИ

12. Нариси історії хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (1940-2010): наук.-попул. вид. / [Барна М.М., Курант В.З., Барна Л.С., Грубінко В.В., Грищук Б.Д., Кваша В.І., Степанюк А.В.]; за ред. М.М. Барни. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. — 308 с.: іл.

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ

13. Кваша В.І. Зоологія безхребетних. Лабораторний практикум (загальна біологія з основами морфоанатомії): навчальний посібник / В.І. Кваша, Б.Р. Пилявський, С.С. Подобівський. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2001. — 144 с.
14. Кваша В.І. Еволюційне вчення: Лабораторний практикум: навчальний посібник / В.І. Кваша. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2004. — 68 с.
15. Зоологія. Навчально-польовий практикум: навчальний посібник / [В.І. Кваша, Б.Р. Пилявський, С.С. Подобівський, О.В. Барабаш]. — Тернопіль: Мандрівець, 2004. — 187 с.
16. Зоологія. Навчально-польовий практикум: навчальний посібник / [В.І. Кваша, Б.Р. Пилявський, С.С.Подобівський, О.В.Барабаш]. — Тернопіль: Мандрівець, 2005. —136 с. *Рекомендовано МОН України.*
17. Кваша В.І. Еволюційне вчення: Лабораторний практикум: навчальний посібник / В.І. Кваша. [2-е вид.] — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2005. — 68 с. *Рекомендовано МОН України.*
18. Кваша В.І. Зоологія безхребетних. Лабораторний практикум. (загальна біологія з основами морфоанатомії): навчальний посібник / В.І. Кваша, Б.Р. Пилявський, С.С.Подобівський. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2005. — 144 с. *Рекомендовано МОН України.*
19. Страшнюк Д.В. Природо-заповідні території (Курс лекцій): навчальний посібник / Д.В. Страшнюк, В.І. Кваша, Н.М. Страшнюк. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2007. — 89 с.
20. Кваша В.І. Еволюційне вчення (Курс лекцій): навчальний посібник / В.І. Кваша, Г.М. Голіней. — Тернопіль, Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2008. — 126 с.
21. Кваша В.І. Зоологія хребетних (Курс лекцій): навчальний посібник / В.І. Кваша, С.М. Щегельський. — Тернопіль, Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2008. — 174 с.
22. Кваша В.І. Еволюція життя. Конспект лекцій / В.І. Кваша — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2009. — 60 с.
23. Кваша В.І. Основи теріології. Спецкурс для студентів біологів / В.І. Кваша. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2010. — 58 с.

24. Кваша В.І. Зоологія безхребетних. Лабораторний практикум (загальна біологія з основами морфоанатомії): навчальний посібник / В.І. Кваша, С.С. Подобівський. — [2-е вид. перероб.]. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. — 144 с.

ЕЛЕКТРОННІ ВЕРСІЇ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ

25. Кваша В.І. Зоологія хребетних [Електронний курс]: навч. посіб. для студ. біол. спец. вищих закладів освіти / В.І. Кваша, С.М. Щегельський — 80 Min. / 700 MB. — Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2008. — (наукова бібліотека ун-ту). — Систем. вимоги: Pentium: 32 Mb RAM: Windows 95, 98, 2000. XP; MS Word 97-2000. — Назва з контейнера.
26. Кваша В.І. Еволюційне вчення [Електронний курс]: навч. посіб. для студ. біол. спец. вищих закладів освіти / В.І. Кваша, Г.М. Голіней — 80 Min. / 700 MB. — Тернопіль: ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2008. — (наукова бібліотека ун-ту). — Систем. вимоги: Pentium: 32 Mb RAM: Windows 95, 98, 2000. XP; MS Word 97-2000. — Назва з контейнера.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

27. Способи підготовки і використання кормів в умовах Рівненської області / [Кваша В.І., Прищеп П.К., Якубовський С.В., Хімч В.В. та ін.] — Рівне: Поліграфвидав, 1978. — 114 с.
28. Кваша В.І. Рекомендації по промислому скрещиванию коров молочного и комбинированого направления продуктивности с быками мясных пород и интенсивному откорму помесей / В.И. Кваша, И.В. Мамчак. — Бюллетень ВИЖ. — Дубровицы, 1986. — 4 с.
29. Кваша В.І. Рекомендації по силосованию ботвы сахарной свеклы в траншее при легкой трамбовке без измельчения с укрытием пленкой и землей / В.И. Кваша, Н.С. Власюк. — Бюллетень ВИЖ. — Дубровицы, 1986. — 4 с.
30. Кваша В.І. Рекомендації по використанню промислового схрещування великої рогатої худоби з виробниками спеціалізованих порід в господарствах Тернопільської області / В.І. Кваша, І.В. Мамчак. — Тернопіль: Збруч, 1986. — 16 с.
31. Методические рекомендации по системе интенсивного ведения скотоводства в Збаражском районе Тернопольской области / [Кваша В.И., Маланчук Н.М., Мищанин Е.А. и др.]. — Тернополь: Збруч, 1987. — 88 с.
32. Кваша В.І. Рекомендації по выращиванию ремонтных телок на открытом воздухе в спецхозах Тернопольской области / В.И. Кваша, Б.В. Грицай. — Тернополь: Збруч, 1988. — 52 с.
33. Кваша В.І. Рекомендації по использованию комбикормов-стартеров при выращивании телят в специализированных хозяйствах Тернопольской области / В.И. Кваша, Б.В. Грицай. — Тернополь: Збруч, 1989. — 20 с.
34. Кваша В.І. Рекомендації по использованию жидких заменителей цельного молока (ЖЗЦМ) при выращивании телят в спецхозах Тернопольской области / В.И. Кваша, Н.Е. Василишин. — Тернополь: Збруч, 1989. — 26 с.
35. Кваша В.І. Рекомендації по використанню зерна ріпаку в годівлі сільськогосподарських тварин в умовах Західного Лісостепу УРСР / В.І. Кваша, Б.В. Грицай. — Тернопіль: Збруч, 1991. — 68 с.
36. Кваша В.І. Рекомендації по використанню рідких і сухих ЗНМ, стартерних комбикормів, білково-жирових добавок при вирощуванні ремонтних телиць в умовах Західного Лісостепу України / В.І. Кваша, Н.Е. Василишин, Б.В. Грицай. — Тернопіль: Збруч, 1995. — 42 с.
37. Кваша В.І. Програма перетворення помісного масиву коней Західного регіону України в українську запряжну породу / В.І. Кваша, М.В. Зубець, Ю.Ф. Мельник. — Тернопіль: Збруч, 1998. — 24 с.
38. Кваша В.І. Зоологія безхребетних. Техніка виготовлення і використання роздаткового матеріалу для лабораторних занять / В.І. Кваша, Б.Р. Пилявський, С.С. Подобівський. — Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2002. — 38 с.
39. Кваша В.І. Рекомендації по використанню регіональних зерносумішей з БММД-1 у годівлі молодняка свиней при вирощуванні на м'ясо / І.В. Кваша, Г.М. Голіней. — Тернопіль, Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2011. — 17 с.
40. Кваша В.І. Рекомендації по використанню РЗС у поєднанні з БММД-1 у годівлі дійних корів / В.І. Кваша, О.Я. Гащак. — Тернопіль, 2011. — 24 с.

ПАТЕНТИ І ТЕХНІЧНІ УМОВИ

41. Кваша В.И. ЖЗЦМ для телят / ТУ - 573/10.16-1-89 / В.И. Кваша, Н.Е. Василишин. — Тернополь: Збруч, 1989. — 14 с.
42. Кваша В.И. Сухая бактериальная кормовая биомасса / ТУ- 43-90 / В.И. Кваша, Б.В. Грицай. — Тернополь: Збруч, 1990. — 18 с.
43. Кваша В.И. Сухой заменитель цельного молока для телят / ТУ- 44-1-90 / В.И. Кваша, Н.Е. Василишин. — Тернополь: Збруч, 1990. — 19 с.
44. Кваша В.И. Рідкий збагачений перегін для телят / ТУ - 573/10.17-1. - 93Б / В.И. Кваша, Н.Е. Василишин. — Тернопіль: Збруч, 1993.—8 с.
45. Кваша В.И. Рідкий замітник незбираного молока "РЗНМ для телят" / ТУ - 573/10.17-1. - 93А / В.И. Кваша, Н.Е. Василишин. — Тернопіль: Збруч, 1993. —16 с.
46. Кваша В.И. Мінеральний премікс у стартерному комбікормі для телят ТУ - МП-62-1-95 / В.И. Кваша, Б.В. Грицай. — Тернопіль: Збруч, 1995. — 12 с.
47. Кваша В.И. Стартерний комбікорм для телят / ТУ КС-621-95 / В.И. Кваша, Б.В. Грицай. — Тернопіль: Збруч, 1995. — 12 с.
48. Кваша В.И. Білково-жирові добавки для молодняка великої рогатої худоби ТУ БЖД-ТФ-63-1-95 / В.И. Кваша, Б.В. Грицай. — Тернопіль: Збруч, 1995. — 12 с.
49. Кваша В.И. Білково-жирові добавки в складі комбікормів для ремонтних телиць 6-12- міс. віку / ТУ- БЖД-РКБ-2-ТФ-К-64-03 / В.И. Кваша. — Тернопіль, 2003.-13 с.
50. Пат. 53868, МПК (2009) / Зерноsumіш із включенням мікроелементної добавки БММД-1, яка містить Cu, Zn, Co, I для годівлі корів у період лактації. / О.Я Гащак, В.И. Кваша, Я.С. Стравський. — Опубл. 25.10.2010, бюл. №20.
51. Пат. 54396, МПК (2009) / Зерноsumіш з БММД-1 для м'ясної відгодівлі молодняка свиней. / Г.М. Голіней, В.И. Кваша, Я.С. Стравський. — Опубл. 10.11.2010, бюл. №21.

ДИСЕРТАЦІЇ ТА АВТОРЕФЕРАТИ

Кандидатська дисертація

52. Кваша В.И. Влияние скармливания сернокислого аммония на переваримость, обмен веществ и откормочные качества молодняка свиней: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. с.-х. наук: спец. 06.551 «Кормление сельскохозяйственных животных и технология кормов» / В.И. Кваша. — Киев, 1973. — 27 с.

Докторська дисертація

53. Кваша В.И. Експериментальне обґрунтування підвищення продуктивності ремонтних телиць шляхом удосконалення годівлі і утримання в умовах Західного Лісостепу України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора с.-г. наук: спец. 06.00.16 (06.02.02) «Годівля тварин і технологія кормів» / В.И. Кваша. — Тернопіль, 1997. — 44 с.

*М.М. Барна
С.С. Подобівський
Л.О. Шевчик
М.А. Крижановська
Г.М. Голіней*